

Колон а 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебно съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	Възможности за междупредметни и връзки
Ядро 1 Социокултурни компетентности	Стандарт 1: Разбира ролята на античните цивилизации като основа на универсалната ценностна система. Очаквани резултати: разбира приноса на античните цивилизации: - в създаването и осъзнаването на основната нравствена проблематика, разглеждаща отношенията космос – общност – индивид - за създаване на основните сюжети в европейската култура, третиращи базовите нравствени проблеми на човека	Учениците трябва да усвоят: 1. Връзката между космоса, общността и индивида: човекът е положен в изначалния ред на космоса и законите на неговите общности са също така значими, както и законите на космоса – всяко нарушение на родовите или обществените закони води до космическа катастрофа. 2. Основни сюжети на древността: - сюжета за Прометей - сюжета за Едип - сюжета за Одисей - историята на Аврам - историята на Мойсей - историята на Йов	Космос – общност – човек	На учениците трябва да се даде възможност: 1. Да коментират и съпоставят възловите етически конфликти в митическите разкази и в съвременността. 2. Да осъзнават литературногенеративната стойност на основните древни митически сюжети.	В съпоставка с изученото по история и философия да изграждат цялостна представа за нравствените норми на древните цивилизации и отношението им към развитието на европейската културна духовност.

	<p>Стандарт 2: Осъзнава ролята на християнството в създаването на европейския културен модел. Очаквани резултати – разбира: - същността на нравствената норма, проповядвана от християнството, основана върху принципа на любовта - същността на християнството като стремяща се към универсалност религия и така полагаща идеята за общочовешки морал</p>	<p>Учениците трябва да усвоят: 1. Християнската нравствена норма: - принципа на любовта като основен; - принципа на отговорността; - принципа на опрощението; - принципа на саможертвата. 2. Въздействието на християнството върху формирането на европейския културен модел.</p>	<p>- християнска нравствена норма - любов - опрощение - саможертва</p>	<p>На учениците трябва да се даде възможност: 1. Да коментират библейския сюжет като цялостен модел на човешко поведение. 2. Да коментират отделни евангелски текстове, в които най-отчетливо са формулирани принципите на християнската нравствена норма. 3. Да откриват влиянието на християнската култура върху по-късното развитие на европейската цивилизация.</p>	<p>В съпоставка с изученото по история и философия да се затвърди и представата за ролята на християнската култура за формирането на европейските нравствени ценности.</p>
<p>Ядро 2 Литературни компетентности</p>	<p>Стандарт 1: Притежава системни знания за функционирането на художествената творба, умее свободно да навлиза в изучаваните произведения и си служи непротиворечиво със специфична литературоведска терминология. Очаквани</p>	<p>Учениците трябва да усвоят: 1. Знания за човешката словесност: - обща представа за развитието на словесността; - ролята на словесността при формиране на човешките общности и култури; - устно и писмено слово; - типологична и хронологична</p>	<p>- словесност: мит – фолклор – литература - фолклорни жанрове - средновековна литература</p>	<p>На учениците трябва да се даде възможност: 1. Да се запознаят с културно различни проявления на словесността. 2. Да осъзнаят разликите между устността и писмото като комуникативни медиуми. 3. Да коментират начина на въздействие на древните форми</p>	

	<p>резултати: - разбира същността на човешката словесност и етапите на нейното развитие: мит – фолклор – литература - владее значението на понятията <i>мит, песен, приказка</i> и познава емблематични за тези жанрове произведения - владее значението на понятията <i>легенда, житие, похвално слово, молитва, апокриф</i></p>	<p>последователност в развитието на отделните видове словесност 2. Мит – песен – приказка - основни характеристики на митологичната и фолклорната култура; - синкретизмът на словесността и неговото разпадане; - сакрално и светско слово; - основни фолклорни жанрове и връзката им с трудово-обредния цикъл на общността. 3. Строеж и функции на средновековната литература - понятие за средновековна литература; - жанрове на средновековната литература – легенда, житие, похвално слово, молитва, апокриф.</p>		<p>на словесността. 4. Да се запознаят с начина на разпространение и представяне на древните форми на словесността и да коментират връзката между комуникативна ситуация и въздействен потенциал на произведенията.</p>	
	<p>Стандарт 2: Познава основните характеристики на отделните етапи в развитието на европейския културен процес и словесност.</p>	<p>Учениците трябва да усвоят: 1. Характер и особености на митологичната и фолклорната култура. 2. Характер и особености на</p>	<p>- митологична култура - фолклорна култура -</p>	<p>На учениците трябва да се даде възможност да се запознаят с най-важните особености на: - митологичната култура; - фолклорната</p>	<p>В съпоставка с изученото по история да се затвърдят</p>

	Очаквани резултати: - познава особеностите на митологичната и фолклорната култура - познава особеностите на средновековната култура и литература	средновековната култура и литература.	Средновековие	култура; - Средновековието.	знанията за историята на средновековната култура.
	Стандарт 3: Познава развитието на европейската литературна история според заложеното в програмата на първо равнище учебно съдържание. Очаквани резултати: - познава Евангелие от Матей и Евангелие от Йоан	Учениците трябва да усвоят развитието на християнската книжнина: Евангелие от Матей и Евангелие от Йоан.		На учениците трябва да се даде възможност да се запознаят с произведенията от християнската книжнина, включени в програмата.	
	Стандарт 4: Познава развитието на българската литература като част от европейския литературен процес и националната обществена и културна история (според програмата за учебно съдържание).	Учениците трябва да усвоят: 1. Характер и особености на средновековната българска култура. 2. Кирило-Методиева традиция: - Кирил и Методий – живот и дело - „Пространно житие на Кирил” - „Проглас към	- средновековна култура - средновековна литература - житие - апокриф	На учениците трябва да се даде възможност да анализират и интерпретират текстове от средновековната литература	В съпоставка с изученото по историята да обогатят знанията си за българската средновековна култура.

	<p>Очаквани резултати – познава особеностите на среновековната българска литература като част от културата на европейското православно християнство:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Пространно житие на Кирил” - „Проглас към евангелието” - „За буквите” – Черноризец Храбър - „Беседа против богомилите” – Презвитер Козма - „Ходене на Богородица по мъките” – апокриф 	<p>евангелието”</p> <ul style="list-style-type: none"> - „За буквите” 3. Културата на Златния век 4. Богомилското движение и борбата против него: „Беседа против богомилите” 5. Характер и особености на апокрифната книжнина: „За Тивериадското море” 			
<p>Ядро 3</p> <p>Социокултурна и литературна компетентност: общуване с художествената творба</p>	<p>Стандарт 1: Ситуира изучавана литературна творба в породилата я културна система и я анализира в съответствие с присъщата ѝ културна и художествена норма.</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разбира връзката между проблемите на средновековното общество и основните теми, 	<p>Учениците трябва да усвоят характерните особености на средновековната книжнина и нейната обществена функция и въздействие:</p> <ul style="list-style-type: none"> - литургично-ритуален характер на средновековната книжнина; - основни схеми за структуриране на характерните за Средновековието жанрове и 	<ul style="list-style-type: none"> - обществена хуманитарна проблематика и въздействие на литературата - особености на художествената норма и на обществената функция 		

	<p>третиран в литературата</p> <ul style="list-style-type: none"> - познава художествената норма, характерна за средновековната култура, и открива проявленията ѝ в анализирания творба - осъзнава връзката между проблемите на средновековното общество и въздействия потенциал на анализирания творба - разбира връзката между структурата на творбата и осъществяването от нея въздействие 	<p>обществената функция на творбите.</p>	<p>на литературната творба</p>		
	<p>Стандарт 2: Извлича художествения смисъл на конкретно литературно произведение във връзка с неговото място в творчеството на писателя, в развитието на школата или направлението и в общочовешки план. Очаквани резултати:</p>	<p>Учениците трябва да задълбочат уменията си за осъществяване на литературен анализ, като:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проблематизират откритите структурни и тематични особености на творбата във връзка с основната хуманитарна проблематика на епохата; - свързват 	<p>Обществена хуманитарна проблематика и въздействие на литературата, особено сти на художествената норма и обществена функция</p>	<p>На учениците трябва да се даде възможност:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Да откриват в проблематиката на разглежданата творба характерните за епохата хуманитарни проблеми. 2. Да анализират и коментират връзката между художествения строеж и обществената функция на 	

	<p>- извършва анализ на изучавана литературна творба</p> <p>- посочва връзката между открития художествен смисъл на творбата и основните проблеми на средновековното общество</p> <p>- посочва устойчиви ценности, проблематизиран и в творбата</p>	<p>особеностите на творбата с характерните за епохата художествени и естетически норми;</p> <p>- отчитат проявите на индивидуалния стил.</p>	<p>на литературната творба</p>	<p>разглежданото произведение.</p>	
	<p>Стандарт 4: Открива и коментира връзката между художествения смисъл на литературното произведение и житейските проблеми, които стоят пред личността. Очаквани резултати: - открива в произведенията на средновековната литература хуманитарни принципи, валидни и до днес</p> <p>- открива в произведенията на средновековната литература специфични за</p>	<p>Учениците трябва да усвоят:</p> <p>1. Принципа на идентификация на читателя с литературния герой и спецификата на художественото въздействие като особен вид естетически опит.</p> <p>2. Приложението на катарзисния принцип в съвременната културна ситуация като един от възможните типове художествена идентификация.</p> <p>3. Приложението на принципа на имитация в съвременната културна</p>	<p>- идентификация</p> <p>- катарзис</p> <p>- имитация</p> <p>- масова култура</p>	<p>На учениците трябва да се даде възможност:</p> <p>1. Да откриват актуална проблематика в изучаваните творби на средновековната култура и да я съпоставят с образци на съвременната култура.</p> <p>2. Да дискутират по хуманитарни въпроси, свързани с откритите в произведението хуманитарни проблеми.</p>	<p>В съпоставка с изученото по философия да задълбочат познанията си върху хуманитарните ценности и проблемите пред съвременната личност</p>

	Средновековието светогледни принципи и ценностни нагласи	ситуация и проблематизиране то на този принцип във връзка с манипулативния характер на съвременната масова култура.			
Ядро 4 Социокултурна и литературна компетентност: създаване на изказвания и писмени текстове	Стандарт 1: Умее да се ориентира в комуникативната ситуация (осъзнава ролята си на автор на изказване или текст; кой е предполагаемият възприемател; каква е връзката между съдържанието на изказването и очакваната ответна реакция; какво отношение заема спрямо други изказвания по същата тема). Очаквани резултати: владее описаните в стандарта комуникативни параметри.	Учениците трябва да усвоят параметрите на комуникативната ситуация: - участници в общуването; - комуникативно намерение; - връзката между предмета на изказването и потенциалното му въздействие; - различни връзки между изказването и други предходни и следходни изказвания на същата тема.	- социокulturен контекст - функции на текста - смисъл и прагматика на текста	На учениците трябва да се даде възможност: 1. Да анализират свои и чужди изказвания и писмени текстове с оглед на тяхната комуникативна структура. 2. Да създават изказвания и писмени текстове след разработка на комуникативно-въздействена стратегия. 3. Да откриват в свои и чужди текстове недостатъци и да ги коментират.	
	Стандарт 3: Композира изказването или текста с оглед на ясното поставяне на тезата, привежда подходящи доказателства и аргументация,	Учениците трябва да усвоят: 1. Стратегии и техники за построяване на аргументативната верига. 2. Различни видове композиционни	- аргументация - аргументативна верига - доказателство	На учениците трябва да се даде възможност: 1. Да анализират строежа на аргументативната верига и да съставят своя по зададен проблем. 2. Да анализират	

	<p>умее да подреди основните части на изказването си така, че да постигне максимално въздействие върху своя възприемател, подбира най-подходящите езикови изразни средства. Очаквани резултати: - владее постройката на аргументативната верига - композира изказването си по различни начини с оглед максимално въздействие - ориентира се в ситуацията на задължителност и изборност на изразните средства.</p>	<p>схеми. 3. Принципите за подбор на изразните средства.</p>	<p>- пример - композиция - изразни средства</p>	<p>различни композиционни схеми на типове изказвания и текстове, както и да създават свои след построяване на аргументативната верига. 3. Да анализират съотношението между задължителност и изборност на изразните средства.</p>	
	<p>Стандарт 4: Събира литературна информация от различни източници и я организира във вид, подходящ за конкретна задача. Очаквани резултати: - знае къде да потърси необходимата му информация</p>	<p>Учениците трябва да усвоят: 1. Основни източници на литературна информация: - традиционни – списания, сборници, речници, енциклопедии, предговори и бележки, литературнокритически</p>	<p>- информация - сборник - монография - енциклопедия - база данни</p>	<p>На учениците трябва да се даде възможност: 1. Да търсят и намират специфична литературна информация по зададена тема. 2. Да я организират съобразно определени принципи.</p>	

	- може да я подбере и организира по различни принципи	монографии; - модерни – различни видове информационни бази данни в модерните електронни средства на комуникация. 2. Принципи на организиране на информацията: - връзка между целта на изказването и принципите, по които информацията се подрежда и организира; - различни схеми на организация.			
	Стандарт 5: Владее структурата на литературноинтерпретативното съчинение и на есето с хуманитарна проблематика и изпълнява специфичен литературен текст за проверка на компетентност. Очаквани резултати: задълбочава знанията си и развива уменията си за писане на литературноинтерпретативно съчинение и на есе.	Учениците трябва да усвоят характеристиките на литературноинтерпретативното съчинение и на есето с хуманитарна проблематика: - основни изисквания към структурата на литературноинтерпретативното съчинение и на есето като аргументативни текстове; - начини за цитиране и позоваване; - основни композиционни модели.	- цитат - позоваване не - композиционен модел - анализ - интерпретация	На учениците трябва да ес даде възможност: 1. Да анализират чужди съчинения интерпретации и есета и да създават свои по зададена тема. 2. Да анализират и интерпретират изучаваните литературни произведения. 3. Да пишат литературноинтерпретативно съчинение и есе по избрана от тях или по зададена тема. 4. Да редактират текстовете си.	